

ВІДГУК

доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри театрознавства
Київського національного університету театру, кіно та телебачення

ім. І. К. Карпенка-Карого

ВЛАДИМИРОВОЇ НАТАЛІЇ ВІКТОРІВНИ

та народного артиста України, професора, завідувача кафедри режисури та
акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

ГИРИЧА ВІКТОРА СЕРГІЙОВИЧА

на творчий мистецький проєкт

та наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту

КОНИКА ДМИТРА СЕРГІЙОВИЧА

«АКТОРСЬКИЙ ТРЕНІНГ В РОБОТІ НАД ТВОРОМ В. НЕСТАЙКА

“ТОРЕАДОРИ З ВАСЮКІВКИ”»

поданого до захисту на здобуття освітньо-творчого ступеня

доктора мистецтва за спеціальністю

026 – Сценічне мистецтво

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтовність його положень. Дослідження шляхів покращення знань та навичок у сфері акторського мистецтва, важливою професійною складовою якого є тренінг з акторської майстерності, є рушійною силою при формуванні будь-якої національної театральної школи.

Тренінгова підготовка нового покоління українських акторів потенційно може вдосконалюватися та розвиватися завдяки запозиченню методичних напрацювань світових театральних шкіл, інтеграції та синтезу різних педагогічних методів і підходів, вивченню творчої та теоретичної спадщини українських і зарубіжних режисерів, викладачів, акторів, індивідуальній інтерпретації акторами елементів вправ, а також експериментам в студійних лабораторіях і авторським інноваціям викладачів сценічного мистецтва. Системна фахова підготовка молодих майстрів сцени суттєво впливає на загальний рівень акторської професії на будь-якому рівні – у театрі, навчальному закладі, акторському курсі, театральній студії тощо.

Саме тому, дослідження здобувача освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва Д. С. Коника, присвячене організації цілеспрямованого, методологічно обґрунтованого акторського тренінгу, на нашу думку, характеризується високою практичною та теоретичною доцільністю. Звернення автора творчого мистецького проєкту до світового доробку в царині акторської педагогіки, його гнучке втілення з урахуванням української національної специфіки та традицій вітчизняної театральної школи надає йому характер новизни та актуальності, суголосних вимогам часу.

Базові теоретичні розмисли творчого мистецького проєкту «Акторський тренінг в роботі над твором В. Нестайка “Тореадори з Васюківки”» відображені в його науковому обґрунтуванні. Поданий на рецензування текст має логічну структуру, що відповідає зазначеним меті та завданням: вступ, три розділи, висновки, список джерел, додатки. Текст послідовно висвітлює наробітки фахової підготовки акторів, проблеми, що виникають у процесі акторського тренажу та способи їх вирішення. Відповідно, здобувач створює науково-теоретичну базу для досягнення творчої мети проєкту.

Перший розділ присвячений тренінгу з акторської майстерності. Автор досліджує культуру виникнення акторського тренінгу, наголошує на його прикладному застосуванні, пропонує свої авторські модифікації у концептуальному підході до акторського тренажу. Автором висуваються пропозиції щодо залучення до професійного словника поняття «роль –герой». Також пропонується застосовувати модель тренінгу «суб’єкт – суб’єкт», на противагу класичній моделі «суб’єкт – об’єкт».

У другому розділі досліджується акторська та режисерська робота з тематикою сценічно-драматичного твору, а також аналогічна робота викладача-розробника тренінгу з акторської майстерності. У цьому розділі здобувач виокремлює закладений у твір В. Нестайка «Тореадори з Васюківки» тематичний зміст та досліджує його, фокусуючись на впровадженні багатства сенсоутворюючих мотивів у акторський тренаж. Авторський тренінг пропонує

виконавцям знайти у творі хвилюючі та резонансні теми, а потім націлити свою творчу роботу на знаходження та дослідження внутрішнього віддзеркалення цих тем (у акторі-митці).

У третьому розділі наукового обґрунтування Д. С. Коника описано процес розробки творчого мистецького проєкту, в якому автор використав власний досвід роботи з іноземними викладачами. Дисертант наголошує, що всі вони, при проведенні тренажу, використовують дещо інші педагогічні підходи, оскільки є представниками іноземних акторських шкіл, зокрема школи Джека Уолтсера, Лі Страсберга, Еліа Казана, Стелли Адлер, Тео вон Бомхарда, Томаса Річардса, Джаелза Формана, Крістофера Феттеса, Скотта Бальцерзака, Сенфорда Мейснера, Деклана Доннелана, Пітера Брука та Єжи Гротовського. Також здобувач використовує досвід роботи з українськими викладачами та режисерами, такими як: Ігор Колтовський, Олена Лазович, Наталія Кудрявцева, Ігор Славінський, Микола Рушковський, Юрій Лізенгевич, Роман Віктюк. Автор наголошує, що саме на базі особисто отриманих від викладачів, акторів та режисерів практичних знань та умінь, формувався авторський тренінг для роботи над «Тореадорами з Васюківки».

Теоретичним підґрунтям даної роботи стали праці зарубіжних та вітчизняних митців-практиків та теоретиків театру. Авторський акторський тренінг концептуально модифікувався під впливом книг Джозефа Кемпбелла, Абрагама Маслоу, Германа Гессе, Данте Аліґ'єрі, Леся Курбаса, Карла Густава Юнга, Вінсента ван Гога, Єжи Гротовського. Наукове обґрунтування опирається на теоретично-практичну літературу, що досліджує тренінг з акторської майстерності (тренінг Джека Уолтсера Стелли Адлер, Лі Страсберга, Еліа Казана, Джайлза Формана, Крістофера Феттеса, Вільяма Карпентера, Ята Мальмгрена, Рудольфа Лабана, Сенфорда Майзнера, Тео вон Бомхарда, Єжи Гротовського та Томаса Річардса тощо).

Для практичної реалізації даного дослідження здобувач залучив студентів-акторів першого, а згодом, другого року навчання, на курсі у яких він є

викладачем з акторської майстерності. Автор виступив у ролі інсценізатора «Тореадорів з Васюківки», викладача акторського тренінгу та акторської майстерності, розробника прикладного тренінгу з авторськими інноваціями, режисера-постановника вистави «Тореадори з Васюківки», сценографа, художника по костюмам, звукорежисера, оператора (творчого мистецького проєкту).

Відповідність публікацій та мистецьких апробацій темі творчого мистецького проєкту. Наукові та творчі апробації Коника Д. С. цілком відповідають обраній ним темі дослідження. Мистецька та наукова компоненти творчого проєкту Д. С. Коника пройшли належну апробацію. Основні наукові положення пропонованого проєкту відображено у чотирьох статтях, опублікованих у фахових виданнях України (категорії Б), представлено в доповідях на міжнародних та всеукраїнських конференціях, а також оприлюднено в тезах доповідей. Зазначені матеріали містять самостійні результати дослідження за обраною проблематикою і відповідають вимогам дотримання академічної доброчесності.

Стаття «Акторський тренінг як складова роботи над роллю» наголошує на потребі тісного зв'язку прикладного тренінгу з процесом створення сценічного образу та вистави загалом.

Статті «Тема війни у трилогії В. Нестайка «Тореадори з Васюківки» при роботі над інсценізацією роману» та «Тема дитинства у трилогії В. Нестайка «Тореадори з Васюківки» при роботі над інсценізацією роману» доповнюють одна одну та підводять автора до генеральної ідеї майбутньої вистави. У науковому обґрунтуванні формулюється головна тема проєкту-вистави – тема втраченого дитинства. Це зумовлює відбір найбільш вдалих вправ з акторської майстерності, що формують прикладний тренінг для роботи у цій темі.

Стаття «Роль-персонаж та роль-герой як складові майстерності актора при роботі над студентською виставою» досліджує той вид акторської роботи над

роллю, який підштовхує кожного учасника тренінгу до створення власної моновистави з урахуванням концепції «шлях героя» (опираючись на книгу Джозефа Кемпбела «Тисячоликий герой»).

Тези «Елементи циркових та естрадних жанрів у тренажній підготовці драматичних акторів», «Принциповий перехід викладача акторського тренінгу з моделі «суб'єкт-об'єкт» на модель «суб'єкт-суб'єкт»», «Синтез видів мистецтва як спосіб збереження культурної спадщини», «Тренінг з майстерності актора: сучасні вимоги та підходи», «Тема культурної боротьби в роботі над виставою «Тореадори з Васюківки» як складова процесу навчання майбутніх акторів» також розвивають ті сегменти дослідження, що представлені у науковому обґрунтуванні.

Мистецькі апробації у вигляді майстер-класів та публічних показів послідовно удосконалювалися та уточнювалися, задля досягнення результату, що відповідав би вимогам, які поставив перед собою аспірант Коник Д. С., а також вимогам, що зумовлені освітньо-творчим процесом навчання.

Рівень виконання творчого мистецького проєкту. Ми вважаємо, що рівень творчого мистецького проєкту цілком відповідає вимогам творчої аспірантури. Проєкт якісно впливає на дослідження акторського тренінгу в середовищі української акторської школи. Результати творчих напрацювань можуть бути використані для подальших досліджень та удосконалень. Мистецький проєкт пройшов вісім апробацій, зокрема у Київському національному університеті театру, кіно та телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, Публічній бібліотеці імені Лесі Українки (Відділ літератури з питань мистецтв) на сцені імені М. М. Русковського, Київській муніципальній академії естрадного та циркового мистецтв та в Національній академії мистецтв України.

Отже, науковий та творчий рівень виконання проєкту відповідає вимогам «Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні» в редакції від 26.02.2022 щодо форми, обсягу, змісту і

апробації наукової та мистецької складових. На наше переконання, творчий мистецький проєкт Коника Дмитра Сергійовича «Акторський тренінг в роботі над твором В. Нестайка «Тореадори з Васюківки»» може бути **рекомендовано для захисту** за спеціальністю 026 – Сценічне мистецтво, галузі знань 02 – Культура і мистецтво.

Доктор мистецтвознавства,
професор,
завідувач кафедри театрознавства
Київського національного університету
театру, кіно та телебачення

Під ім'ям І. К. Карпенка-Карого

ЗАСВІДЧУЮ

ПРОВІДНИЙ ІНЖЕНЕР
ВІДДІЛУ КАДРІВ

ВЛАДИМИРОВА Н. В.

Владимирова Н. В.

Народний артист України,
завідувач кафедри режисури
та акторської майстерності
імені народної артистки України
Лариси Хоролець
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ

ГИРИЧ В. С.

В. С. Гирич